

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی مجازی
Virtual University of Medical Sciences

مشخصات کلی درس

• نام درس: تاریخ تحلیلی صدر اسلام

• رشته: پزشکی و سایر رشته ها

• مقطع: دروس عمومی

• مشخصات استاد مسؤول:

نام	نام خانوادگی	رتبه	گروه	دانشگاه	شماره تماس
دکتر	موسوی	استادیار	معارف اسلامی	علوم پزشکی	051-382000351
سیدمرتضی	گرمارودی				

آدرس پست الکترونیکی استاد مسؤول: mosavim@mums.ac.ir

اهداف و معرفی درس

برای ما به عنوان یک مسلمان ایرانی دانستن مباحث درس تاریخ صدر اسلام (شامل تاریخ جاهلیت، تاریخ ایران پیش از اسلام، تاریخ زندگی پیامبر اسلام و حوادث پس از ایشان تا شهادت امیرالمومنین ع) ضروری است زیرا:

- در اثبات حقانیت اسلام، نبوت و امامت و یادگیری سنت پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) به عنوان منبع فهم اسلام از یک سو و نیز فهم آیات قرآن با توجه به اسباب النزول از سوی دیگر کاربرد دارد.

- همچنین آگاهی از مقاومتها، رنجه‌ها و مشکلات پیامبر اکرم(ص)، امامان معصوم(ع) و مسلمانان صدر اسلام برای حفظ میراث اسلامی و پیشرفت اسلام، مسئولیت ما را در نگهداری از این دستاورد پر هزینه بیشتر آشکار می‌کند.

- این درس همچنین فرهنگ و تمدن ایران اسلامی و نقش برجسته ای که در تمدن بزرگ اسلامی داشته است را برای ما به عنوان یک ایرانی تبیین کرده و انگیزه تلاش بیشتر برای تجدید نقش برجسته ما در این تمدن خواهد بود.

اهداف کلی:

1. آشنایی با چگونگی ظهور و گسترش اسلام و شیوه گذر از جامعه جاهلی به جامعه اسلامی.
2. تحلیل و درک درست از وقایع صدر اسلام
3. عبرت آموزی از تاریخ اسلام و درس آموزی از سیره رسول اکرم (ص) و اهل البیت (ع)

اهداف جزئی:

1. آشنایی با مباحث پایه تاریخ
 - 1.1. فایده و انواع تاریخ
 - 1.2. آسیب شناسی تاریخ و معیارها
2. آشنایی با جهان در آستانه بعثت
 - 2.1. اوضاع، اجتماعی، فرهنگی، جزیره العرب در آستانه ظهور اسلام (ارزشهای حاکم، خانواده، دین و...)
 - 2.2. وضعیت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران و روم .
3. آشنایی با تاریخ زندگی و سیره پیامبر اکرم(ص) پیش از هجرت
 - 3.1. روش پیامبر اسلام(ص) در دعوت و رسالت
 - 3.2. زمینه ها و موانع گسترش اسلام در مکه
4. آشنایی با تاریخ زندگی و سیره پیامبر اکرم(ص) پس از هجرت
 - 4.1. سیره فرهنگی، اجتماعی و سیاسی پیامبر اسلام(ص) در مدینه
 - 4.2. جریانهای معارض با پیامبر اکرم(ص) در مدینه (یهود ، منافقان، مشرکین و کفار)
 - 4.3. اقدامات پیامبر(ص) برای تثبیت دعوت اسلامی
5. آشنایی با تاریخ خلافت
 - 5.1. ماجرای سقیفه
 - 5.2. مهمترین اقدامات سیاسی و نظامی دوران خلفا
6. آشنایی با تاریخ زندگی امام علی (ع)
 - 6.1. امام علی (ع) در دوران پیامبر(ص)
 - 6.2. امام علی (ع) در دوران خلفا
 - 6.3. حکومت علوی و معارضان

و ...

وظایفی که دانشجو برای موفقیت در این درس باید انجام دهد:

1. ثبت مطالب و موضوعات مهم درس
 2. مشارکت فعال در بحث‌های کلاس
 3. انجام کامل و به موقع تکالیف و پروژه های تعیین شده
 4. همکاری در روند آموزش و رعایت اصول اخلاق دانشجویی
- ارائه درس به شکل حضوری خواهد بود.

منابع درسی دانشجویان

صفحات و فصل‌های مشخص شده برای آزمون	مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ
از صفحه 95 تا آخر کتاب	تاریخ تحلیلی صدر اسلام، محمد ابراهیمی ورکیانی، دفتر نشر معارف

محتوای الکترونیکی

متن / pdf - صوت / mp3 - عکس و اسلاید - ویدئو

منبع مطالعه بیشتر

1. سیره رسول خدا، رسول جعفریان.
2. تاریخ خلفا، رسول جعفریان.
3. فروغ ابدیت، سبحانی.
4. فروغ ولایت، سبحانی.
5. تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری، روحانی.
6. محیط پیدایش اسلام، شهید بهشتی
7. سیره نبوی، مرتضی مطهری
8. جامعه و تاریخ، مرتضی مطهری.

9. نقد آثار خاورشناسان، مصطفی حسینی طباطبایی.
10. جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی، حسین قراچانلو.
11. فصلنامه تاریخ اسلام، مؤسسه آموزش عالی باقرالعلوم.
12. فصلنامه تاریخ در آینه پژوهش، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

خودآزمون ها

- خودآزمون ها می توانند در کمک به یادگیری و خودارزیابی دانشجویان نقش مهمی داشته باشند.
- در آزمون های تشریحی دانشجو باید پس از آزمون با توجه به پاسخ ارائه شده استاد، آزمون خود را تصحیح کند.

شماره	عنوان آزمون	نوع آزمون	مهلت پاسخ دادن دانشجویان
بعنوان مثال	آزمون مبحث دلایل مخالفت مشرکان با رسول اکرم (ص)	تشریحی	از 99/9/14 تا 99/9/20

تکالیف و فعالیت های یادگیری دانشجویان

• تکالیف طول ترم

1. پرسش و پاسخ درباره مباحث درس
- پاسخها باید به قلم خود دانشجو بوده و تعداد سطر تعیین شده برای پاسخ رعایت شود. بنابر این:
 - به مطالب کپی شده بسته به محتوای ارسالی، نمره کمتر تا صفر تعلق می گیرد.
 - در صورت ارسال جواب یکسان با دانشجوی دیگر به هیچ یک نمره ای تعلق نخواهد گرفت.

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	مهلت پاسخ دادن دانشجویان	مهلت فیدبک دادن مدرس	هدف از ارائه تکلیف
بعنوان مثال	پرسش اول	نظر شما درباره برده داری در صدر اسلام چیست؟ (اظهار نظر باید به قلم خودتان و بر اساس محتوای درس باشد)	99/8/12 تا 99/8/22	99/8/30	مرور فصل مربوطه از منبع درسی و درک مفاهیم مربوطه

• گفتگو (فورم)

چند موضوع از مباحث درس برای گفتگو و اظهار نظر دانشجویان مشخص خواهد شد و به میزان و کیفیت مشارکت امتیاز داده خواهد شد.

شماره	عنوان گفتگو	شرح گفتگو	مهلت مشارکت دانشجویان	مهلت فیدبک دادن مدرس	هدف از گفتگو
بعنوان مثال	گفتگوی اول	نقد و بررسی دلایل عقب ماندگی جهان اسلام (اظهار نظر باید به قلم خودتان و بر اساس واقعیت های موجود باشد)	99/8/12 تا 99/9/12	99/9/20	آسیب شناسی عملکرد مسلمانان

ارزشیابی دانشجویان

- نمره ارزشیابی در طول ترم (انجام تکالیف) 3 نمره
- ارائه گواهی درسهای مجازی نهاد: 3 نمره
- نمره ارزشیابی نهایی : آزمون پایان ترم 14 نمره (سوالات تستی و تشریحی) از محتوای بارگذاری شده و فصلهای تعیین شده کتاب.